

Інакше кажучи, розвинуті країни світу досить чітко розрізняють «державне» від «публічного». В Україні Господарський кодекс не згадує «публічне». Цивільний кодекс у ст. 2 до суб'єктів публічного права відносить державу Україна, АР Крим, територіальні громади, іноземні держави тощо. А при цьому Кодекс адміністративного судочинства України містить положення статей, де згадуються публічно-владні управлінські функції. Тому у ЗУ № 2404 територіальні громади ідентифіковані як «державні партнери», хоча, якщо виходити із ст. 13 Конституції України, у якості власника на природні ресурси органи державної влади вже чітко відокремлені від органів місцевого самоврядування.

Безумовно, України за такий короткий час не встигла вивести власну правову систему на рівень найкращих світових стандартів. І не треба забувати той «матеріал», з якого ця система еволюціонує. Недаремно Г.К. Ліхтенберг попереджав, що «побудувати республіку з матеріалу поваленої монархії, звісно, важка проблема; справа не піде доти, доки кожен камінь не буде витесаний інакше, для цього потрібен час» певний [7, с. 34].

Висновки: наведені вище матеріали дають підстави стверджувати наступне:

- 1) потенційно, партнерські відносини є потужним засобом розвитку господарства за обставин достатньо гармонізованої системи національного публічного управління;
- 2) трансформація діючої нині системи державного управління України за моделями публічного права розвинутих країн (гармонізація з ними) потребує історичного періоду.

Література:

1. Платон. Соч. в 3-х томах: пер. с древнегреч. Том 3. М.: Мысль, 1971. С. 89–454.
2. Сисмонди Ж. Симонд де. Новые начала политической экономии / Пер. Б.О. Эфруси. Изд. К.Т. Солдатенкова. Вып. VIII. М.: Типогр. А.И. Мамонтова, 1897. 292 с.
3. Тойнби А.Дж. Цивилизация перед судом истории: сб. / пер. с англ. М.: Айрис-пресс, 2006. 592 с.
4. Лукінов І.І. Економічні трансформації (наприкінці ХХ сторіччя). К.: ІН НАНУ, 1997. 455 с.
5. Бэкон Ф. Великое восстановление наук / Ф. Бэкон. Сочинения. В 2-х томах. Т. I. М.: «Мысль», 1971. 590 с.
6. Аристотель. Сочинения: В 4-х т. Т. 4 / Пер. с древнегреч.; Общ. ред. А.И. Доватура. М.: Мысль, 1983. С. 53–644.
7. Лихтенберг Г.К. Афоризмы. М.: Научно-издательский центр «Ладомир», «Наука», 1994. 354 с.

Будзин Віра Романівна,

*кандидатка наук фізичної культури і спорту, доцентка,
завідувачка кафедри спортивної медицини та здоров'я людини*

Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського

СУЧАСНІ ФАКТОРИ ДЕРЖАВНОЇ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ СУСПІЛЬНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ЩОДО СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ГРОМАДЯН В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ВПЛИВІВ

Сучасний етап історії характеризується інтенсивним розвитком суспільства, що, безумовно, визначає актуальність проблеми соціальної адаптації. Якщо раніше процес соціальної адаптації характеризувався плавністю і реалізувався традиційними пристосувальними стратегіями, апробованими кількома поколіннями, то сучасні суспільні процеси модернізації, глобалізації, технізації та інформатизації вимагають від людини та від

інститутів суспільства специфічно та якісно нових стратегій і тактик, всю складність та багатомірність сучасних змін, невідомих раніше людству.

Актуалізація проблеми розгляду соціальної адаптації безпосередньо зумовлена соціальними чинниками нашого часу. Серед них слід вказати на науково-технічний прогрес та інформатизацію життя суспільства, і, як наслідок, вони розпочалися наприкінці минулого століття і продовжуються досі інтенсивними змінами у всіх сферах життєдіяльності, що воістину мають радикальний характер [2]. У політичній сфері зміни викликані процесами демократизації та інтеграції, що вимагали перегляду форм політичної діяльності та формування нових, котрі адекватно відповідають внутрішньому стану держави і світовій політиці, в цілому.

В сучасних умовах істотно змінюється духовно-інтелектуальне життя суспільства, система освіти, тому вимагається підготовка людей до життя в умовах, що швидко змінюються, перехід до постіндустріального, інформаційного суспільства. У цілому нині зміни, котрі відбуваються у суспільстві надають прямий вплив на характер його стійкості, динамічного рівноважного стану, отже, виникає необхідність адаптації суспільства до цих внутрішніх змін. У зв'язку з цим, особливу актуальність набуває проблема створення механізмів внутрішньої адаптації суспільства, повною мірою відповідних умовам, що склалися.

Крім внутрішньої соціальної адаптації, для динамічного сталого існування суспільства, не менш важливим є, потреба в зовнішній адаптації суспільства до умов біосфери, що змінилися, в силу масштабного впливу на неї техногенного і антропогенного факторів. Гносеологічні фактори, пов'язані зі слабкою теоретичною розробленістю представленої проблеми, малою вивченістю досвіду та поточної практики адаптаційних процесів в умовах трансформації сучасної суспільної системи, а також питаннями розробки методологічно ефективних засобів пізнання загальних та індивідуальних параметрів культурно-історичних процесів.

Наведені фактори дозволяють говорити про те, що адаптивна проблематика входить до найбільш актуальних тем і завдань сучасної науки та соціальної філософії зокрема. Отже, виникає потреба у комплексному та цілісному аналізі явищ та механізмів соціальної адаптації, як фактору розвитку сучасної суспільної системи. Проблеми соціальної адаптації є широкими і багатограними, складними і неоднозначно трактуються, що зачіпають аспекти соціальної практики, тому в працях багатьох вчених та мислителів минулого чи сьогодення можна зіткнутися з тими чи іншими аспектами цієї проблеми.

Дійсно, термін «соціальна адаптація» є одним із центральних у сучасній гуманітарній думці, стаючи специфічним інструментом пояснення та розуміння багатьох суспільних процесів та окремих аспектів взаємодії соціальних та природних систем з навколишнім середовищем. Очевидно, що в сучасних умовах розвитку соціуму назріла гостра необхідність проведення системних та комплексних соціально-філософських досліджень феномену соціальної адаптації у контексті нових даних соціально-гуманітарного знання. Це дозволить створити необхідні передумови та умови для концептуалізації та цілісного розгляду цієї складної та багаторівневої проблеми.

Процеси глибоких і драматичних соціальних змін, що переживаються суспільством протягом двох останніх десятиліть не лише загострили ситуацію в демографічній, соціально-стратифікаційній та нормативно-ціннісній сферах життєдіяльності соціуму, а й поставили питання про форми, механізми та логіку пристосувальних стратегій [3]. Суспільні відносини в сучасній Україні характеризуються цими серйозними і пролонгованими проблемами в плані адаптаційних практик індивідів і спільностей. У соціальній науці вже виділено та охарактеризовано таксономію адаптаційних стратегій, що включає як позитивні, так і негативні практики.

До позитивних, як правило, зараховується така традиційна активність індивідів, як набуття освіти, підвищення кваліфікації, зміна професії, шлюб тощо. До негативних адаптаційних практик відносять паразитизм та відверто кримінальну діяльність, очевидним є

амбівалентний характер дегуманізації суспільних відносин, пронизуючи собою всі рівні соціальних інтеракцій від об'єктивованих до суб'єктивних, від політичного дискурсу до поведінки на дорозі, від реклами мобільних операторів де це приймає масовий характер.

З одного боку, «нецивілізований», грубий характер цих інтеракцій викликає природний жаль і явно деструктивний у дальній перспективі розвитку суспільних відносин у вітчизняному соціумі, з іншого ж боку, брутальність, парадоксальним чином, виступає конструктивним початком, оскільки так чи інакше дозволяє індивіду адаптуватися до ризикогенного середовища, що, своєю чергою, результується у виникненні якогось рівноважного стану суспільства. Ситуація загострюється і проблема актуалізується також внаслідок того, що криза, котра переживається сьогодні вітчизняним суспільством, носить великий і складний характер, що посилюється, до того ж, дезорганізацією українського соціуму. Незважаючи на широкий обсяг та багатовимірність змісту поняття «соціальна адаптація», цей термін має важливе методологічне значення для концептуалізації процесів, що відбуваються як на рівні суспільної системи загалом, та ієрархічно на нижчих соціальних рівнях, до рівня міжособистісних взаємодій. У зв'язку з цим системне розуміння соціальної адаптації дозволяє повніше виявити і комплексно описати процеси, що відбуваються в ході еволюції суспільства. При застосуванні системного підходу до розгляду особи та суспільства процес «соціальної адаптації» слід аналізувати як стратегію підвищення стійкості систем, що базується на еволюційному розвитку.

У цьому адаптаційні процеси у суспільстві відбуваються на різних рівнях його структурної організації: на рівні особистості, колективів, різних об'єднань, спільностей і соціуму загалом [1]. Залежно від того, на якому рівні суспільної системи розглядаються процеси соціальної адаптації, слід відрізнити процеси адаптації всієї соціальної системи до зовнішнього природного середовища та процеси соціальної адаптації, що відбуваються на рівні підсистем та компонентів усередині соціальної системи, при цьому адаптація проявляється у різних видах та формах.

Виходячи з положення, що культура є для суспільства другою природою, очевидним стає те, що для соціуму важливе значення має не лише зовнішня – природна адаптація, а й внутрішня – соціокультурна адаптація. Остання відіграє не тільки важливу роль у стійкому розвитку соціальної системи, а й стримує відцентрові процеси всередині людських спільнот. Також слід враховувати, що у пристосувальних соціальних процесах великий вплив на результат надають адаптивні бар'єри: емоційно-психологічні, педагогічні, вікові, професійні, інтелектуальні, світоглядні, інформаційні, національно-культурні, режимні.

Моральна та правова нормативна адаптація особистості може бути конформістською, інноваційною, а адаптація у вигляді соціалізації постає як залучення до існуючої людської культури, проявляється у формі виховання та освіти. У міру еволюційно-революційного розвитку суспільства процес адаптації, що відбувається всередині людського соціуму, все більше постає як координація та взаємоузгодження елементів суспільної системи, причому інтенсивність даних процесів збільшується, що особливо помітно в ході глобалізації та модернізації життя сучасного соціального світу.

Література:

1. Дзьобань О.П., Мануйлов О.П. Правове виховання як засіб правової соціалізації: філософсько-правові аспекти. *Проблеми законності*: Респ. міжвідом. наук. зб. / відп. ред. В.Я. Тацій. Х. : Нац. юрид. акад. України, 2009. Вип. 100. С. 407–416.
2. Саух П. Ю. Пошук себе : алгоритм особистісного самовизначення в структурі становлення особистості. *Актуальні проблеми сучасної філософії та науки у глобалізованому світі* : зб. наук. праць / за заг. ред. проф. П. Ю. Сауха. Житомир : Вид-во ФОП Євенок О. О., 2016. С. 4–8.
3. Фінін Г. І. Інформаційні технології у громадянському, патріотичному та військово-патріотичному вихованні. *Науковий вісник. Серія «Філософія»*. Харк. Нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків : ХНПУ, 2012. Вип. 39. С. 203–211.